

KLUB POSLANIKA „GRAĐANSKI POKRET URA“

06. novembar 2025. godine, Podgorica

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	6. 11 20 25 GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	19-6/25-8
VEZA:	
EPA:	704 XXVIII
SKRAĆENICA:	PHILOG

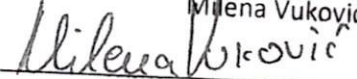
SKUPŠTINA CRNE GORE

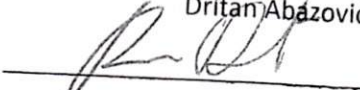
N/R PREDSJEDNIKU

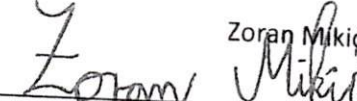
Poštovani gospodine Mandiću,

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore i odredaba člana 130 i 131 Poslovnika Skupštine Crne Gore podnosimo **Predlog zakona o ostvarivanju prava na finansijsku podršku licima koja su bila zaposlena u privrednim društvima u čijoj vlasničkoj strukturi je bila država.**

Predlagači:

Milena Vuković

Dritan Abazović

Zoran Mikić

Miloš Konatar

PREDLOG

Zakon o ostvarivanju prava na finansijsku podršku licima koja su bila zaposlena u privrednim društvima u čijoj vlasničkoj strukturi je bila država

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se ostvarivanje prava na finansijsku podršku licima koja su bila zaposlena u privrednim društvima u čijoj vlasničkoj strukturi je bila Država i kojima je prestao radni odnos uvođenjem stečaja u tim društvima (u daljem tekstu: bivši zaposleni).

Cilj

Član 2

Finansijska podrška iz člana 1 ovog zakona dodjeljuje se radi ostvarivanja socijalne pravde, pravičnog zadovoljenja finansijskih potreba bivših zaposlenih i poboljšanja materijalnog položaja bivših zaposlenih i članova njihove porodice.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 3

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Pravo na finansijsku podršku

Član 4

Pravo na finansijsku podršku iz člana 1 ovog zakona može ostvariti bivši zaposleni, koji nije ostvario pravo na dobijanje sredstava po osnovu **Zakona o ostvarivanju prava na finansijsku podršku licima koja su bila zaposlena u privrednim društvima u sektoru rudarske i metalske industrije** ("Službeni list CG", br. 145/21) i **Zakona o ostvarivanju prava na finansijsku podršku licima koja su bila zaposlena u privrednim**

društvima u sektoru drvoprerađivačke i šumarske industrije ("Službeni list CG", br. 060/25) do dana stupanja na snagu ovog zakona, a koji ispunjava jedan od sljedećih uslova, ako:

- 1) je nakon uvođenja stečaja u privrednim društvima iz člana 1 ovog zakona prijevremeno ostvario pravo na penziju;
- 2) je zbog uvođenja stečaja u privrednom društvu iz člana 1 ovog zakona dobio rješenje o prestanku radnog odnosa i nije do dana uvođenja stečaja zasnovao radni odnos kod drugog poslodavca;
- 3) nije ostvario pravo na dobijanje sredstava po osnovu socijalnih programa za isplatu otpremnina, do dana stupanja na snagu ovog zakona;
- 4) je ostvario pravo na dobijanje sredstava po osnovu socijalnih programa za isplatu otpremnina, do dana stupanja na snagu ovog zakona, u iznosu manjem od iznosa iz člana 5 stav 1 ovog zakona.

Visina finansijske podrške

Član 5

Bivši zaposleni koji ispunjava uslove iz člana 4 ovog zakona ima pravo na finansijsku podršku u neto iznosu od 12.000 eura.

Iznos iz stava 1 ovog člana umanjuje se za iznos koji je bivšem zaposlenom isplaćen iz Fonda rada na ime prestanka radnog odnosa kod poslodavca usljed stečaja i prestanka radnog odnosa kod poslodavca zbog tehnoloških, ekonomskih i restrukturalnih promjena, kao i za iznos sredstava iz člana 4 stav 1 tačka 4 ovog zakona.

Pokretanje postupka

Član 6

Radi ostvarivanja prava iz člana 4 ovog zakona, bivši zaposleni treba da podnese organu državne uprave nadležnom za poslove ekonomije (u daljem tekstu: Ministarstvo), zahtjev u roku od 90 dana od dana početka primjene ovog zakona.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana dostavlja se:

- dokaz da je zaposlenom prestao radni odnos,
- dokaz o isplaćenim sredstvima iz člana 5 stav 2 ovog zakona, odnosno dokaz da ta sredstva nijesu isplaćena,
- dokaz da mu nisu isplaćena sredstva po osnovu **Zakona o ostvarivanju prava na finansijsku podršku licima koja su bila zaposlena u privrednim društvima u sektoru rudarske i metalske industrije** ("Službeni list CG", br. 145/21) i **Zakona o ostvarivanju prava na finansijsku podršku licima koja su bila zaposlena u privrednim društvima u sektoru drvoprerađivačke i šumarske industrije** ("Službeni list CG", br. 060/25)

- dokaz da mu nijesu isplaćena sredstva po osnovu socijalnog programa iz člana 4 stav 1 tačka 3 ovog zakona,
- dokaz o isplaćenim sredstvima po osnovu socijalnog programa iz člana 4 stav 1 tačka 4 ovog zakona,
- izjava da se bivši zaposleni nakon ostvarivanja prava u skladu sa ovim zakonom odriče od prava da neostvarena potraživanja iz člana 4 stav 1 tačka 3 ovog zakona ostvaruje u sudskom ili drugom postupku.

Dokaz iz stava 2 al. 1 i 5 ovog člana dostavlja bivši zaposleni, odnosno stečajni upravitelj privrednog društva iz člana 1 ovog zakona, a dokaz iz stava 2 al. 2, 3 i 4 ovog člana Ministarstvo pribavlja po službenoj dužnosti.

Odlučivanje o zahtjevu

Član 7

O zahtjevu iz člana 6 ovog zakona Ministarstvo odlučuje rješenjem, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Rješenjem iz stava 1 ovog člana utvrđuje se iznos neto finansijske podrške bivšem zaposlenom.

Iznos iz stava 2 ovog člana isplatiće se u periodu od 1. januara 2026. godine do 31. decembra 2027. godine dinamikom koju utvrđuje nadležno ministarstvo.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana može se pokrenuti upravni spor u skladu sa zakonom.

Prenosivost prava

Član 8

Ako je bivši zaposleni koji je ispunjavao uslove za ostvarivanje prava na finansijsku podršku, preminuo prije stupanja na snagu ovog zakona, zahtjev iz člana 6 stav 1 ovog zakona mogu podnijeti njegovi zakonski nasljednici na koje će se prenijeti pravo bivšeg zaposlenog.

Ako je bivši zaposleni koji je ispunjavao uslove za ostvarivanje prava na finansijsku podršku preminuo nakon stupanja na snagu ovog zakona, a prije podnošenja zahtjeva iz člana 6 stav 1 ovog zakona, taj zahtjev mogu podnijeti njegovi zakonski nasljednici u roku od 60 dana od dana kada je bivši zaposleni preminuo.

Ako je bivši zaposleni koji je ispunjavao uslove za ostvarivanje prava na finansijsku podršku preminuo nakon dobijanja pravosnažnog rješenja iz člana 7 stav 1 ovog zakona pravo na utvrđeni iznos finansijske podrške pripada nasljednicima na osnovu rješenja o nasljeđivanju.

Gubitak prava na potraživanje

Član 9

Ako je bivši zaposleni ostvario pravo na finansijsku podršku, a Ministarstvo naknadno utvrdi da je rješenje o ostvarivanju tog prava donijeto na osnovu neistinitih podataka i dokaza, Ministarstvo je dužno da od bivšeg zaposlenog zahtijeva povraćaj nezakonito isplaćene finansijske podrške, uvećane za troškove postupka i odgovarajuće kamate.

Bivši zaposleni je dužan da u roku od 60 dana od dana dostavljanja zahtjeva za povraćaj sredstava iz stava 1 ovog člana izvrši uplatu tih sredstava na konsolidovani račun državnog trezora.

Sredstva za realizaciju

Član 10

Sredstva za realizaciju ovog zakona obezbijediće se iz budžeta Crne Gore.

Stupanje na snagu

Član 11

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. januara 2026. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakonom o ostvarivanju prava na finansijsku podršku licima koja su bila zaposlena u privrednim društvima u čijoj vlasničkoj strukturi je bila država, biće osnova za pravično namirenje svim radnicima koji su nakon prestanka radnog odnosa zbog stečaja privrednih društava u čijoj vlasničkoj strukturi je bila država bili primorani da pođu u prijevremenu penziju, a da pritom nisu stekli pravo na dobijanje sredstava po osnovu socijalnih programa koje je sprovodila Vlada Crne Gore u periodu prije donošenja ovog zakona. Cilj ovog zakona je rješavanje socijalnih i finansijskih problema bivših zaposlenih radnika koji su uvođenjem stečajnog postupka ostali bez mogućnosti daljeg poslovnog angažovanja, ostvarivanja prava na puni iznos penzija i bez sredstva po osnovu socijalnih programa.

U periodu tranzicije privredna društva u čijoj vlasničkoj strukturi je bila država, a koja su zaposljavala par desetina hiljada radnika, u kratkom vremenskom periodu u potpunosti ili djelimično su prestala sa radnom aktivnošću. Veliki broj zaposlenih je ostao bez posla, a oni koji su ostali na poslu radili su u otežanim uslovima, sa minimalnom zaradom. Može se konstatovati da su najveći gubitnici procesa tranzicije bili radnici koji su ostajali bez posla i bez mogućnosti daljeg poslovnog angažovanja, pri čemu im je vrijednost prijevremenih penzija značajno manja od one koju bi zaposleni ostvarili da nije bilo prekida radnog odnosa.

Donošenjem i primjenom predloženog zakona o ostvarivanju prava na finansijsku podršku licima koja su bila zaposlena u privrednim društvima u čijoj vlasničkoj strukturi je bila država u značajnoj mjeri bi se ostvarila socijalna pravda prema bivšim zaposlenim koji su bili prinuđeni da prekinu radni odnos. Finansijskom podrškom bivšim zaposlenima, koja je predviđena ovim zakonom, država bi pokazala razumijevanje, pravičnost i solidarnost, a višedecenijski problemi bili bi umanjeni ili otklonjeni.

Sličnim zakonskim rješenjima oštećeni su bivši radnici metalske, rudarske, drvoprerađivačke i šumarske industrije. Sada je vrijeme da se nepravda ispravi i prema svim drugim bivšim zaposlenima u privrednim društvima u čijoj vlasničkoj strukturi je bila država.

III. USAGLASENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVROENIM MEDUNARODNIM KONVENCIJAMA

Ne postoji pravni akt Evropske unije i Medunarodne organizacije rada sa kojim je potrebno usklađivati odredbe ovog zakona.

IV. OBJASNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Odredbom člana 1 Predloga zakona uređen je predmet ovog zakona, odnosno šta se istim propisuje na način da se ovim zakonom uređuje isplata finansijske podrške bivšim zaposlenim kojima je trajno prestao radni odnos uvođenjem stečaja u privrednim društvima u čijoj vlasničkoj strukturi je bila država.

Odredbom člana 2 Predloga zakona propisano je da se finansijska podrška dodjeljuje radi ostvarivanja socijalne pravde, pravičnog zadovoljenja finansijskih potreba bivših zaposlenih koji su bili prinuđeni da pođu u prijevremenu penziju; pravičnog zadovoljenja finansijskih potreba bivših zaposlenih koji nakon prestanka radnog odnosa nisu zasnovali radni odnos kod drugog poslodavca; poboljšanja materijalnog položaja bivših zaposlenih i članova njihove porodice.

Odredbom člana 3 Predloga zakona propisana je rodna ravnopravnost jezika iz razloga što se propisi moraju pisati rodno osjetljivim jezikom, bilo korišćenjem rodno neutralne forme i riječi u muškom i ženskom rodu ili uvođenjem klauzule da se sve odredbe propisa podjednako odnose i na muškarce i na žene, na način da izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Odredbom člana 4 Predloga zakona finansijska podrška dodjeljuje se bivšim zaposlenima koji nijesu ostvarili pravo na dobijanje sredstava po osnovu socijalnih programa koje je sprovodila Vlada Crne Gore u periodu prije donošenja ovog zakona, a koji su nakon prestanka radnog odnosa usljed stečaja prijevremeno pošli u penziju, i koji kao penzionisana lica nisu zasnovali radni odnos kod drugog poslodavca.

Odredbom člana 5 Predloga zakona propisano je da visina pripadajuće finansijske podrške utvrđuje se u neto iznosu od 12.000 EUR (dvanaest hiljada eura) po svakom bivšem zaposlenom. Navedeni iznos smanjuje se za iznos koji je bivšem zaposlenom isplaćen iz Fonda rada na ime prestanka radnog odnosa kod poslodavca usljed stečaja i prestanka radnog odnosa kod poslodavca zbog tehnoloških, ekonomskih i restrukturalnih promjena kod poslodavca. U ovom kontekstu potrebno je navesti da su pojedini bivši zaposleni ostvarili pravo na isplatu od strane Fonda po osnovu tehnološkog viška kao i po osnovu prestanka radnog odnosa usljed stečaja, iz kojih razloga a sve u cilju izjednačavanja svih zaposlenih u pogledu isplate predviđeno je da se utvrđeni fiksni iznos smanjuje u odnosu na isplaćeni dio od strane Fonda rada.

Odredbama člana 6 i 7 Predloga zakona, Zaposleni da bi ostvario pravo na finansijsku podršku dužan je da uputi zahtjev Ministarstvu ekonomskog razvoja u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu zakona, a koje će o istom odlučivati u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva. Uz zahtjev će se dostavljati akt

kojim je zaposlenom prestao radni odnos; dokaz o isplaćenim potraživanjima od strane Fonda rada, odnosno dokaz da ista nijesu isplaćena; kao i dokaz da nijesu isplaćena sredstva po osnovu socijalnog programa. Dokaz o prestanku radnog odnosa dužan će biti da dostavi bivši zaposleni, a ukoliko isti ne posjeduje navedeni dokaz će dostavljati stečajni upravnik, kao lice koje preuzima sve činjenice da mu potraživanja nijesu isplaćena od strane Fonda rada, kao ni u skladu sa Socijalnim programom koji je donijela Vlada Crne Gore pribavljajući Ministarstvo nadležno za poslove ekonomije po službenoj dužnosti. Rješenjem mu obaveze prilikom pokretanja stečajnog postupka. Dokaze koji se odnose na Ministarstva će se utvrditi iznos sredstava i rokovi isplate sredstava, zakon predviđa i obavezu da se sve isplate izvrše u roku od dvije godine od pravosnažnosti rješenja. Protiv rješenja može se pokrenuti upravni spor. Imajući u vidu činjenicu da je odredbama Ustava Crne Gore propisano da je Crne Gore prije svega država socijalne pravde zasnovana na vladavini prava.

Pravo nasljeđivanja kao jedno od osnovnih ljudskih prava i sloboda iz oblasti ekonomskih socijalnih i kulturnih prava i sloboda zajemčeno je odredbom člana 60. Ustava. Ovo ustavno jamstvo predstavlja ustavni osnov cijelog uređenja nasljeđivanja u pravnom poretku Crne Gore. U tom smislu odredbom člana 8 Predloga zakona propisano je da pravo bivših zaposlenih mogu da se naslijede. Ako je bivši zaposleni koji je imao pravo na ostvarivanje prava preminuo, to pravo se utvrđuje zakonskim nasljednicima na osnovu pravosnažnog rješenja o nasljeđivanju.

Odredbom člana 9 Predloga zakona, a u cilju zabrane zloupotreba kao i nejednakog postupanja propisano je da će zaposleni koji je dostavio neistinite podatke u vezi sa ispunjavanjem uslova za ostvarivanje prava, izgubiti pravo na finansijsku podršku. Ministarstvo je dužno da od zaposlenog zahtijeva povraćaj nezakonito isplaćene finansijske podrške uvećane za troškove postupka i odgovarajuće kamate, ako utvrdi da su postojali razlozi za gubitak prava na potraživanje. Zaposleni je dužan da u roku od 60 dana od dana dostavljanja zahtjeva za povraćaj sredstava izvrši uplatu tih sredstava na konsolidovani račun državnog trezora.

Sredstva za realizaciju ovog zakona obezbijediće iz budžeta Crne Gore, što je definisano odredbom člana 10 Predloga zakona.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore" saglasno odredbi člana 11 Predloga zakona.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona izdvajaju se posebna finansijska sredstava iz Budžeta Crne Gore. Sredstva će se obezbijediti u budžetu za 2026. godinu.